

Sovjet i en lynkrig af vældige dimensioner mislykkedes, var slaget tabt for Tyskland. Lynkrigstanken byggede på den forudsætning, at Tyskland takket være udnyttelsen af tidsfaktoren kunne mobilisere større øjeblikkelig styrke end de øvrige magter, der set i et længere tidsperspektiv havde mulighed for at mobilisere større ressourcer.

Efter dette tidspunkt mistede Hitler det strategiske initiativ, lynkrigsstrategien afløstes af en mobilisering af de tyske ressourcer i en udmattelseskrig, som landet var dømt til at tabe. Interessant er Hillgrubers påvisning af, at de allierede i det store og hele udkæmpede to af hinanden uafhængige krige mod Tyskland, og at de målsætninger, der lå bag den sovjetrussiske politik, allerede fra trediverne tog sigte på skabelsen af en europæisk forsvarsposition i dybden ved at skyde den russiske indflydelsessfære så langt frem som muligt i ønsket om at stå så stærkt som muligt over for vestmagterne i en efterkrigsperiode. Stalins udenrigspolitiske grundopfattelse synes efter Hillgruber ikke at have afvejet meget fra den, man i Vesteuropa skød ham i skoene, nemlig ønsket om at udnytte krigen mellem de imperialistiske magter til at skaffe sig fordele uden omkostninger ved indgriben i de sidste stadier af krigsførelsen. (Ruslands indgriben i den amerikansk-japanske krigs sidste stadier er et eksempel herpå).

Denne politik ser Hillgruber fastholdt fra 1939 til 1945 og i tiden derefter. Tesen genfindes i Hillgrubers i 1967 udkomne oversigt over Tysklands rolle i de to verdenskriges forhistorie. Den trænger imidlertid til en lige så grundig bearbejdelse som den, der nu er blevet Hitlers strategi til del. Det ville være uheldigt om en mistolkning grundlagde en myte om Stalins udenrigspolitik på ruinerne af myterne om Hitlers udenrigspolitik.

Enkelte af Hillgrubers teser er ikke så stærkt underbygget, som man kunne ønske. Det helhedsbillede, han tegner, er imidlertid af en sådan art, at det opfordrer til efterprøvelse på andre områder og i sig selv betegner en intellektuel fndsats af betydning, et focus for videre udforskning af perioden i retning af Hans-Adolf Jacobsens forsøg på at skabe en »konception« omkring 2. verdenskrig. Bogen er forsynet med tidstavle, omfattende litteraturfortegnelse, indeks og en oversigt, som fra dag til dag, i det omfang det har været muligt, rekonstruerer Hitlers møder med forskellige personer.

IB DAMGAARD PETERSEN

J. L. MOULTON: *The Norwegian Campaign of 1940*. London, Eyre and Spottiswoode, 1966. 328 s. Ill. 55 sh.

Denne bog er skrevet af en soldat, ikke som et memoireværk, men som en lektion i taktiske og strategiske problemer. Den er et indlæg i en debat og måske egnet som sengelæsning på officersskoler. Selve problematikken er efterhånden gammel. Det er først og fremmest problemet om at tilvejebringe en effektiv koordination af de tre værn.

Det materiale, som Moulton trækker frem som basis for sin argumentation, er det engelske felttog i Norge i 1940 og det amerikanske omkring øen Guadalcanal i 1942. Begge historier begynder på en vis måde med Gallipoli og første verdenskrig. Gallipoli blev Churchills politiske ruin mange år frem-

over. På trods af senere erkendelse af operationens strategiske rigtighed kom der til at klæbe en forestilling om unødvendig blodsudgydelse ved denne amfibie-operation og en forestilling om, at flådestyrker ikke med succes kunne indlade sig i kamp med batterier til lands. Problematikken blev ikke taget op i mellemkrigstiden og gennearbejdet til sin logiske konklusion, at løse koordinations-spørgsmålet imellem værnene, således at en integreret krigsførelse kunne overvinde de vanskeligheder man var stødt på.

1939 og 1940 traf England uforberedt uden en virkelig teori for integreret krigsførelse, hvorpå engelsk militær indsats kunne bygge, i stærk modsætning til de doktriner den tyske admiral Erich Raeder med stor taktisk og strategisk begavelse udtænkte. Raeders doktriner stod deres prøve i Norge, men kom aldrig til fuld udfoldelse på tysk side, da Hitlers »Weltkriegsstrategie« førte bort fra disse tanker.

Moulton viser, at Trondhjem mere end Narvik var den afgørende strategiske position i det norske felttog. Dristig indsats af flåden kunne have sikret englænderne Varnæs flyveplads ved Trondhjem, og med basis i lokal luftoverlegenhed ville en engelsk landgangsstyrke af større dimensioner have haft gode muligheder for at holde Trondhjem, hvis flåden samtidig bombarderede Sola flyveplads. Igennem et sådant samarbejde imellem de tre værn kunne felttoget være vendt til de allieredes fordel. Manglen på enhver teori for fælles indsats og manglen på forståelse af, at de forskellige værn igennem samarbejde ville kunne skabe forudsætningerne for hverandres indsats med succes, var tillige med Churchills forståelige frygt for at gennemtvinge et nyt Gallipoli mod den samlede stabs modstand afgørende.

I modsætning hertil blev det amerikanske marinekorps opbygget, efter at et nøje studium af Gallipoli felttoget havde vist behovet for en integreret amfibiestrategi byggende på en indsats af alle tre værn. Der var her ikke tale om integreret strategi eller taktik på det Raederske plan, men om en god praktisk sans for hvad der var nødvendigt, således at denne praktiske fremgangsmåde, da det blev aktuelt, kunne sættes i værk med kort varsel. Slaget omkring Guadalcanal, hvor det amerikanske marinekorps erobrede en japansk base og med støtte fra flåde og luftvåben (hangarskibsbaseret) udbyggede denne, således at den kunne tjene som luftstøttepunkt og kerne i en massiv militær opbygning, var et vendepunkt i stillehavskrigen. En lang række sø- og luftslag sekunderede de militære operationer til lands og tippede balancen i Amerikas favør. På trods af store tab, bakket op af Roosevelts vilje til at sætte alt ind i området, gennemførtes her med dristighed en operation, som først og fremmest lykkedes på grund af integrationen af de tre værn og etableringen af lokal luftoverlegenhed. Konklusionen er ikke vanskelig at drage.

Set fra et historisk synspunkt bringer denne bog ikke meget nyt. Den bygger på velkendte værker, Hubatsch, Derry, Sverre Steen, Ziemke m. v.

IB DAMGAARD PETERSEN